

МІНІСТЕРСТВО НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

02.02.2012

№ 222

(з основної діяльності)

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо дій населення в разі отримання інформації про загрозу вчинення терористичного акту або виявлення підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення та в умовах терористичного акту та Методичних рекомендацій щодо дій населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах інфраструктури під час проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу

Відповідно до Закону України “Про боротьбу з тероризмом”, Положення про Міністерство надзвичайних ситуацій України, затвердженого Указом Президента України від 6 квітня 2011 р. № 402, та з метою належної підготовки населення до дій у разі отримання інформації про загрозу вчинення терористичного акту, виявлення підозрілих предметів і виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах інфраструктури під час проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу
НАКАЗУЮ:

1. Затвердити:

Методичні рекомендації щодо дій населення в разі отримання інформації про загрозу вчинення терористичного акту або виявлення підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення та в умовах терористичного акту;

Методичні рекомендації щодо дій населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій на об'єктах інфраструктури під час проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, що додаються.

2. Керівникам територіальних органів МНС України в Автономній Республіці Крим, областях та м. Києві та Севастополі під час проведення просвітницьких та навчально-практичних заходів з метою підготовки населення до дій в умовах терористичного акту організувати доведення положень зазначених методичних рекомендацій.

3. Відділу зв'язків із засобами масової інформації та роботи з громадкістю (Єршова Ю.В.), керівникам територіальних органів МНС України в Автономній Республіці Крим, областях та мм. Києві та Севастополі забезпечити висвітлення зазначених методичних рекомендацій у засобах масової інформації.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

В.Балога

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо дій населення в разі отримання інформації про загрозу вчинення терористичного акту або виявлення підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення та в умовах терористичного акту

I. Рекомендації щодо дій населення в разі отримання інформації про погрозу вчинення терористичного акту

1. При отриманні інформації по телефону, рекомендується:
 - не класти передчасно слухавку;
 - з'ясувати вимоги аноніма та інформацію про характер погрози;
 - уважно вислухати й за можливістю записати вимоги;
 - спробувати під час розмови визначити стать, вік, особливості мови особи, яка зателефонувала;
 - запропонувати повторити вимоги, поставити уточнювальні запитання про характер погрози, місце й час її реалізації, мотивувати аноніма надати якнайбільше інформації про вчинення терористичного акту;
 - установити мотиви дій аноніма, поставити запитання про цілі, які переслідує анонім, запропонувати інші шляхи вирішення його вимог;
 - обов'язково звернути увагу на фонові звуки (шум вулиці, машин, які проїжджають, музику, звуки, що допоможе в подальшому визначити місце, звідки здійснено дзвінок);
 - закінчуючи розмову з анонімом, повторити основні моменти бесіди з ним;
 - після завершення розмови повідомити про погрозу в правоохоронні органи;
 - не розширювати коло осіб, які знають про погрозу.
2. При отриманні інформації поштою, рекомендується:
 - поводитися максимально обережно з посланням;
 - обов'язково зберігати послання з усіма матеріалами (лист із текстом, будь-які вкладення, конверт і обгортку тощо);
 - не зшивати, не склеювати, не робити написи, не підкреслювати або обводити окремі місця;
 - повідомити про погрозу в правоохоронні органи та передати їм анонімні матеріали;
 - не розширювати коло осіб, які знають про погрозу й передачу матеріалів у правоохоронні органи.

II. Рекомендації щодо дій населення в разі виявлення підозрілих предметів, що можуть бути використані для вчинення терористичного акту

1. У разі виявлення підозрілого предмета, схожого на вибуховий пристрій, рекомендується:

не торкатися до виявленого підозрілого предмета, не підходити й не пересувати його; утримуватися від куріння, використання засобів радіозв'язку, у тому числі й мобільного, поблизу даного предмета;

не робити самостійних дій із підозрілими предметами;

за можливістю забезпечити охорону підозрілого предмета й небезпечної зони (під час охорони підозрілого предмета знаходитися за захисними спорудами чи предметами, вести спостереження);

спробувати повідомити про виявлення підозрілого предмета інших осіб, які знаходяться поруч, забезпечити їх евакуацію з території, що прилягає до небезпечної зони;

сповістити про небезпечну знахідку будь-який орган місцевої влади, чергові служби правоохоронних органів з наданням інформації про характерні ознаки ймовірного вибухового пристрою, місце його розташування, час виявлення та особу, яка його виявила. Дочекатися прибуття на місце виявлення небезпечної знахідки фахівців-піротехніків;

намагатися максимально запам'ятати зовнішність, одяг осіб, які залишили предмет, їхній транспорт та номерні знаки.

2. Основні характерні ознаки, що вказують на можливу належність підозрілого предмета до вибухового пристрою:

залишені в громадських місцях (транспорті) без нагляду валізи, пакунки, коробки тощо;

зовнішня схожість предмета на боєприпаси, навчально-імітаційні, сигнальні, освітлювальні, піротехнічні вироби;

наявність у предмета антени з радіоприймальним пристроєм;

наявність у предмета годинникового механізму або електронного таймера;

наявність у предмета запаху гасу, розчинника, пально-мастильних і хімічних матеріалів тощо;

наявність у предмета елементів (деталей), що не відповідають їх прямому призначенню;

наявність у дверях, вікнах будь-яких сторонніх підозрілих предметів, закріплених за допомогою дроту, ниток, важелів, шнурів тощо.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо дій населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій або подій на об'єктах інфраструктури під час проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу

I. Рекомендації щодо дій населення в разі виникнення надзвичайної ситуації або події на транспорті

1. У разі виникнення надзвичайної ситуації або події у метрополітені рекомендується:

1.1. На станції метрополітену:

повідомити працівника метрополітену (чергового на станції метрополітену) про виникнення надзвичайної ситуації на станції;

зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (адресу, район), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

виконувати всі вказівки (команди) працівників метрополітену, намагатися попередити виникнення паніки серед людей;

закривати органи дихання зволоженою тканиною, через яку можна дихати у разі сильного задимлення;

рухаючись до ескалаторів за можливістю допомагати пасажирам із дітьми, жінкам, літнім людям, інвалідам;

при виході з місця надзвичайної ситуації або події залишатися у безпечному місці для отримання першої лікарської медичної допомоги (за необхідності) та наданні інформації працівникам правоохоронних органів щодо ймовірних причин виникнення надзвичайної ситуації або події;

надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

1.2. У вагоні потягу метрополітену:

негайно сповістити машиніста потягу через переговорний пристрій про надзвичайну ситуацію або подію та виконувати всі його вказівки;

у разі виникнення пожежі на початковій стадії її розвитку спробувати її загасити, використовуючи вогнегасники, які знаходяться у вагоні, або підручні засоби; намагатися перейти у вільну від вогню (безпечну) частину вагона й стримувати поширення пожежі, збиваючи полум'я одягом або заливаючи його будь-якими негорючими рідинами;

спробувати попередити виникнення паніки у вагоні, заспокоювати людей, взяти дітей на руки; у разі сильного задимлення закрити органи дихання зволоженою тканиною, через яку можна дихати;

залишатися у вагоні, доки потяг рухається в тунелі;

не зупиняти потяг у тунелі аварійним стоп-краном, що може призвести до ускладнення гасіння пожежі та евакуації пасажирів;

не залишати вагон без команди машиніста, не торкатися металевого корпусу вагона й дверей до вимкнення високої напруги на всій ділянці;

відкривати двері вагону тільки за командою машиніста потягу (вибивати скло, після чого очистити рами вікон від його уламків); вийти з вагону й рухатися вперед у напрямку руху потяга до найближчої станції метрополітену;

рухатися вздовж колії між рейками групами, не торкаючись до струмопровідних шин (збоку від рейок);

бути уважним під час виходу з тунелю поблизу станції метрополітену (можлива поява зустрічного потяга);

після прибуття на станцію виходити із вагона, пропускаючи вперед дітей і людей похилого віку;

перевірити, чи не залишився хто-небудь у вагоні, за необхідності допомогти їм вийти;

сповістити про надзвичайну ситуацію або подію чергового по станції метрополітену;

зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (станцію або ділянку між станціями метрополітену), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

виконувати команди (вказівки) працівників метрополітену щодо евакуації з місця надзвичайної ситуації або події.

1.3. У громадському транспорті (автобусі, тролейбусі, трамваї, маршрутному таксі):

негайно вийти із салону транспорту через вхідні (вихідні) двері, у разі неможливості відкрити двері залишити салон через аварійні виходи (вибити скло та очистити рами вікон від його уламків);

під час евакуації з транспорту зберігати спокій, надавати допомогу пасажиром із дітьми, жінкам, літнім людям, інвалідам;

зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (адресу, район), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

після виходу з місця надзвичайної ситуації або події залишатися у безпечному місці для отримання першої лікарської медичної допомоги (за необхідності) та надання інформації працівникам правоохоронних органів щодо ймовірних причин виникнення надзвичайної ситуації або події;

надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

1.4. На авіаційному транспорті:

виконувати всі вказівки (команди) командира корабля та екіпажу, не вставати з крісла до повної зупинки літака, спробувати попередити виникнення паніки в салоні та порушення центрування літака;

зняти з себе ювелірні прикраси, годинник, гострі предмети та нахилитися в кріслі вперед, обхопивши голову обома руками;

після зупинки літака негайно вийти з нього, виконуючи вказівки екіпажу, через аварійні люки та надувні трапи, дотримуючись черги; допомогти пораненим, дітям та людям похилого віку; відійти далі від літака, лягти на землю, прикриваючи голову руками, щоб не постраждати у разі вибуху;

зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (адресу, район), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

залишатися у безпечному місці для отримання першої лікарської медичної допомоги (за необхідності) та надання інформації працівникам правоохоронних органів щодо ймовірних причин виникнення надзвичайної ситуації або події;

надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

1.5. На залізничному транспорті:

під час екстреної евакуації з вагона в разі виникнення надзвичайної ситуації або події зберігати спокій, із собою брати тільки необхідні речі (документи, гроші, одяг), великі речі залишати у вагоні, тому що вони можуть призвести до затримки здійснення евакуації;

надавати допомогу пасажиром із дітьми, жінкам, літнім людям, інвалідам;

під час поштовхів (ударів) доцільно триматися за виступи полиць й інші нерухомі частини вагона або згурпуватися, прикриваючи голову руками, щоб уникнути травм; при перевертанні вагона міцно триматися руками, упертися ногами у верхню полицю, стіну тощо, закриваючи очі, щоб у них не потрапили уламки скла, дитину притиснути до себе обличчям, прикриваючи їй голову своїми руками;

після зупинки вагона оглянути й визначити шляхи евакуації; якщо немає небезпеки пожежі, не спішити вибиратися; спробувати попередити паніку серед пасажирів; виходити з вагона по одному, пропускаючи вперед дітей, жінок, літніх людей, інвалідів; брати з собою лише документи, гроші та необхідний одяг; залишаючи особисті речі у вагоні, за можливістю забезпечити охорону з однієї-двох осіб;

під час евакуації через бокові двері та аварійні виходи бути уважним та обережним, щоб не потрапити під зустрічний потяг;

під час перекидання чи пошкодження вагона вибиратися тільки через вікна, опустивши фрамуги або вибити будь-яким способом скло, попередньо очистивши рами від його уламків; при можливості дітей і постраждалих виносити на руках;

зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (станція або ділянка між залізничними станціями), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

II. Рекомендації щодо дій населення в разі виникнення надзвичайної ситуації або події у місцях масового перебування людей

2.1. У разі виникнення надзвичайної ситуації або події на стадіоні (фан-зоні, натовпу) рекомендується:

виконувати всі вказівки (команди) працівників стадіону (стюардів);

зателефонувати до компетентних органів та вказати місце (адресу, район), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

спробувати вибратися з натовпу людей, за неможливості цього зробити – рухатися разом із натовпом;

дотримуватися загальної швидкості руху натовпу, не штовхатися, не тиснути на людей, які йдуть попереду; за можливістю стримувати поштовхи ззаду й збоку; примусити найнеспокійніших людей дотримуватися порядку (пропустіть уперед себе);

зняти за можливістю довгий, занадто вільний, із металевими деталями одяг, а також усе, що може стиснути шию (шнурівку куртки, краватку, шарф, медальйон на шнурку, коштовності, біжутерію);

зігнути руки у ліктях, кулаки спрямувати вгору або зчепити долоні в замок перед грудьми — так ви зможете захистити грудну клітину;

спробувати вибратися з натовпу разом із людьми, які ведуть себе спокійно (вишукатися клином, усередині розмістити дітей і жінок, розсуваючи натовп, рухатися з нього); заздалегідь оцінити напрямок і цілеспрямовано йти в ньому;

не намагатися чинити опір стихійному руху натовпу, чіплятися (хапатися) за стіни, ліхтарні стовпи, дерева тощо; триматися далі від скляних вітрин, сітчастих огорож, турнікетів, сцени;

притиснути особисті речі (парасольку, сумку тощо) до тіла; рухатися у натовпі, не нахилятися та не піднімати речі (сумки, гроші тощо), які впали;

впевнено триматися на ногах, падіння всередині натовпу небезпечно для життя, в разі падіння не думати про свій одяг або сумку, зігнути руки й ноги, захистити голову руками, а живіт — зігнувши й підтягнувши ноги до тулуба; швидко спробувати впертися руками і однією ногою в землю й різко піднятися по ходу руху людей; якщо не вийде відразу встати — не панікувати, повторити свої спроби декілька разів;

не повертати до себе увагу висловлюваннями політичних, релігійних та інших симпатій, ставленням до події, що трапилася;

не наближатися до груп осіб, які поводять себе особливо агресивно;

не реагувати на події, сутички, які трапляються поряд із вами;

якщо з вами дитина, посадити її на плечі та просуватися далі, а якщо вас двоє — повернутися обличчям один до одного, створивши зі своїх тіл і рук захисну капсулу для дитини, і просуватися далі;

вибратися у безпечне місце, оглянути територію навколо себе, оцінити ситуацію та залишатися там для отримання першої лікарської медичної допомоги (за необхідності) та надання інформації працівникам правоохоронних органів;

надавати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

2.2. Під час раптового руйнування будівель та споруд:

визначити вільне місце, до якого є можливість переміститися;

намагатися зміцнити стелю в помешканні уламками меблів, конструкцій будинку, які є поряд;

відсунути від себе гострі предмети та не робити спроби самотійно вибратися з-під завалу;

закривати органи дихання зволоженою тканиною, через яку можна дихати (за можливістю);

за наявності мобільного телефону негайно зателефонувати до компетентних органів та вказати адресу (район, місце), де виникла надзвичайна ситуація або подія; за можливістю визначити своє місце перебування, якимось сигналом (звуком);

не запалювати ні в якому разі вогонь (запальничку, сірники), це може призвести до вибуху;

намагатися перебувати якомога довше у свідомості (читати вірші, співати пісні тощо);

у разі затиснення уламками конструкцій будинку ділянок тіла, масажувати їх для підтримання циркуляції крові.

Необхідно пам'ятати, що відразу після повідомлення про надзвичайну ситуацію або подію, аварійно-рятувальні підрозділи розпочинають роботу щодо визволення постраждалих із-під завалів. Під час аварійно-рятувальних робіт передбачено періодичні "хвилини тиші", коли зупиняють роботу спеціального обладнання, аби почути сигнали (звуки) про допомогу. Саме в ці хвилини необхідно найголосніше подавати сигнали про своє місцезнаходження.

2.3. У приміщенні будівлі:

зателефонувати до компетентних органів та вказати адресу будівлі (кількість поверхів, місце її виникнення, наявність людей), де виникла надзвичайна ситуація або подія;

у разі виникнення пожежі на початковій стадії розвитку спробувати її загасити подручними засобами (збити полум'я одягом або ковдрою, залити вогонь водою або будь-якими негорючими рідинами); за можливістю гасіння пожежі здійснювати тільки з безпечної сторони, якою можливо швидко покинути місце пожежі;

використовувати шляхи евакуації, при цьому не користуватися ліфтами (використовувати внутрішні сходи, зовнішні пожежні драбини тощо); вибратися в безпечне місце, надати допомогу дітям, жінкам, літнім людям, інвалідам;

надати першу медичну допомогу постраждалим (за можливістю).

Директор Департаменту цивільного захисту

В.Квашук